

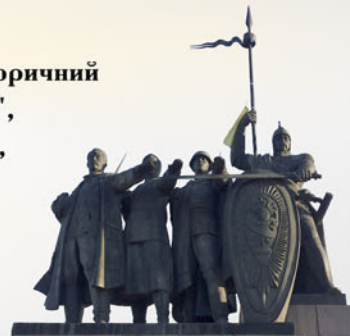
У презентації були використані видання, що зберігаються у фондах бібліотеки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

А художества еще будут... А подорожі ще будуть... А художества еще будут... А подорожі ще будуть... А художества еще будут... А подорожі ще будуть...

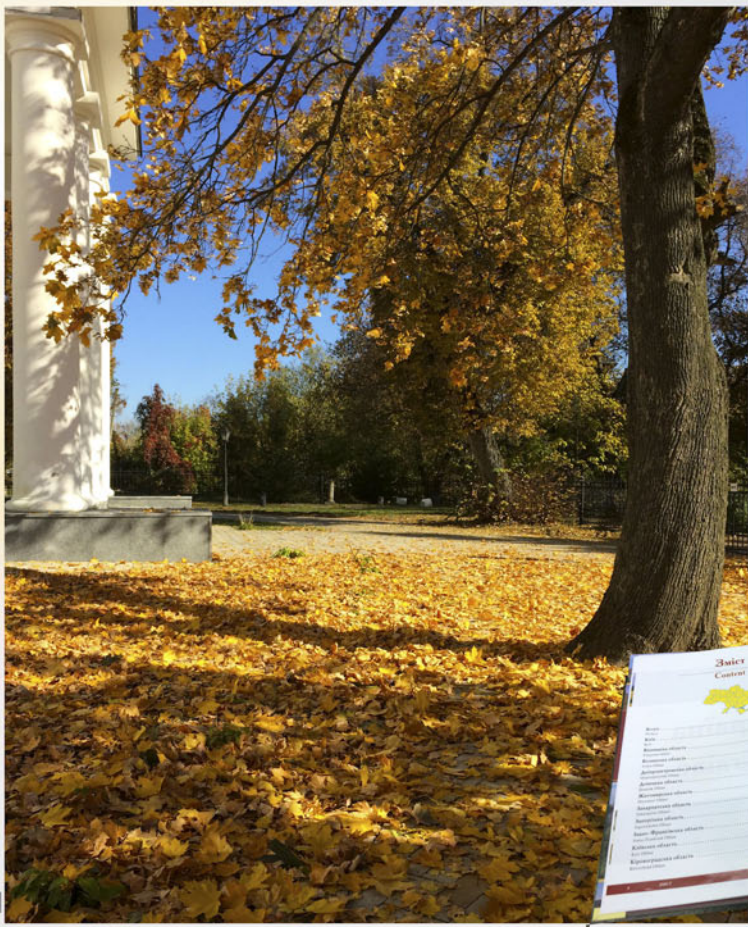

Чернігів

- ~ Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній",
- ~ Спасо-Преображенський собор,
- ~ Борисоглібський собор,
- ~ Колегіум,
- ~ Єлецький монастир,
- ~ Антонієві печери.

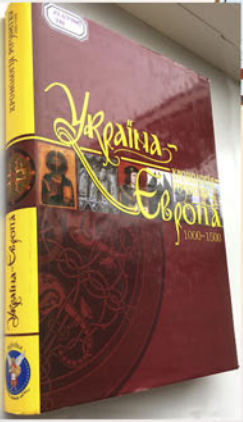
Черниговъ

Зміст
Content

Вступ	1	Україна	1
Історія України	2	Україна	1
Географія України	3	Україна	1
Клімат України	4	Україна	1
Рельєф України	5	Україна	1
Водні ресурси України	6	Україна	1
Лісовий фонд України	7	Україна	1
Сільське господарство України	8	Україна	1
Промисловість України	9	Україна	1
Транспорт України	10	Україна	1
Наука і освіта України	11	Україна	1
Культура України	12	Україна	1
Українська мова	13	Україна	1
Українська література	14	Україна	1
Українська музика	15	Україна	1
Українська народна творчість	16	Україна	1
Українська кухня	17	Україна	1
Українська медицина	18	Україна	1
Українська архітектура	19	Україна	1
Українська історія	20	Україна	1
Українська географія	21	Україна	1
Українська економіка	22	Україна	1
Українська політика	23	Україна	1
Українська культура	24	Україна	1
Українська освіта	25	Україна	1
Українська наука	26	Україна	1
Українська література	27	Україна	1
Українська музика	28	Україна	1
Українська народна творчість	29	Україна	1
Українська кухня	30	Україна	1
Українська медицина	31	Україна	1
Українська архітектура	32	Україна	1
Українська історія	33	Україна	1
Українська географія	34	Україна	1
Українська економіка	35	Україна	1
Українська політика	36	Україна	1
Українська культура	37	Україна	1
Українська освіта	38	Україна	1
Українська наука	39	Україна	1
Українська література	40	Україна	1
Українська музика	41	Україна	1
Українська народна творчість	42	Україна	1
Українська кухня	43	Україна	1
Українська медицина	44	Україна	1
Українська архітектура	45	Україна	1
Українська історія	46	Україна	1
Українська географія	47	Україна	1
Українська економіка	48	Україна	1
Українська політика	49	Україна	1
Українська культура	50	Україна	1
Українська освіта	51	Україна	1
Українська наука	52	Україна	1
Українська література	53	Україна	1
Українська музика	54	Україна	1
Українська народна творчість	55	Україна	1
Українська кухня	56	Україна	1
Українська медицина	57	Україна	1
Українська архітектура	58	Україна	1
Українська історія	59	Україна	1
Українська географія	60	Україна	1
Українська економіка	61	Україна	1
Українська політика	62	Україна	1
Українська культура	63	Україна	1
Українська освіта	64	Україна	1
Українська наука	65	Україна	1
Українська література	66	Україна	1
Українська музика	67	Україна	1
Українська народна творчість	68	Україна	1
Українська кухня	69	Україна	1
Українська медицина	70	Україна	1
Українська архітектура	71	Україна	1
Українська історія	72	Україна	1
Українська географія	73	Україна	1
Українська економіка	74	Україна	1
Українська політика	75	Україна	1
Українська культура	76	Україна	1
Українська освіта	77	Україна	1
Українська наука	78	Україна	1
Українська література	79	Україна	1
Українська музика	80	Україна	1
Українська народна творчість	81	Україна	1
Українська кухня	82	Україна	1
Українська медицина	83	Україна	1
Українська архітектура	84	Україна	1
Українська історія	85	Україна	1
Українська географія	86	Україна	1
Українська економіка	87	Україна	1
Українська політика	88	Україна	1
Українська культура	89	Україна	1
Українська освіта	90	Україна	1
Українська наука	91	Україна	1
Українська література	92	Україна	1
Українська музика	93	Україна	1
Українська народна творчість	94	Україна	1
Українська кухня	95	Україна	1
Українська медицина	96	Україна	1
Українська архітектура	97	Україна	1
Українська історія	98	Україна	1
Українська географія	99	Україна	1
Українська економіка	100	Україна	1

Чернігів

Чернігівська область Chernihiv Oblast

The Chernihiv region of the former east-southwest Ukraine was founded established in 1918, including the Belarus and the Russian Republics. It is one of the oldest Ukrainian lands. The region is located in the north-western part of Ukraine, between the Dnieper and the Prut rivers. The region is one of the oldest in Ukraine, having been inhabited since the times of the Black Sea and the Baltic Sea. The region is one of the oldest in Ukraine, having been inhabited since the times of the Black Sea and the Baltic Sea.

The landscape of the region is mostly that of a lowland area with one 10th of the territory being in high lands. The surface of the low-lying Ukraine, Dnieper, Prut, and other rivers is not so high as in the rest of Ukraine.

The population of the region has been in the past the most numerous in the region. In the early 19th century, the population of the region was about 1.5 million. In the early 20th century, the population of the region was about 2.5 million. In the early 21st century, the population of the region was about 2.5 million.

The Holy Trinity Cathedral in Chernihiv is one of the most important monuments of the region. It was built in the 11th century and is one of the oldest in Ukraine. It is a masterpiece of the Ukrainian architecture of the 11th century. It is a masterpiece of the Ukrainian architecture of the 11th century.

The Holy Spirit Cathedral in Chernihiv, built in the 11th century, is one of the oldest in Ukraine. It is a masterpiece of the Ukrainian architecture of the 11th century.

The Holy Trinity Cathedral in Chernihiv is one of the most important monuments of the region. It was built in the 11th century and is one of the oldest in Ukraine. It is a masterpiece of the Ukrainian architecture of the 11th century.

The Holy Spirit Cathedral in Chernihiv is one of the most important monuments of the region. It was built in the 11th century and is one of the oldest in Ukraine. It is a masterpiece of the Ukrainian architecture of the 11th century.

Черниговъ

Раннее утро — четыре часа. Мерно покачиваясь и убаюкивая пассажиров, автобус покидает сонный осенний город, увозя нас на север, в один из дальних городов Украины. Запоздало здороваясь с полусонными и стараясь не потревожить спящих, мы тихонечко устраиваемся поуютнее, не замечаем, как медленно гаснет свет и утихают потревоженные нами соседи. Накатывает знакомое многим чувство радостной отрешенности от повседневных домашних хлопот и профессиональной суеты,

смешанное со сладким предчувствием приятной неизведанности. Итак, долой житейские мелочи на трое суток, и да здравствует полная неожиданностей поездка! Мы еще поживаемся в креслах, в который раз задавая себе вопрос «Зачем это надо?», но тут же одергиваем себя, без сожаления забывая свои незаконченные дела, едва удостоив взгляда проплывающие мимо тихие улицы окраины.

Чьрниговъ

Один за другим замелькали пейзажи полей лесопосадки. Отгородившись от негромко переговаривающихся соседей наушниками с тихой музыкой, мы смотрим в окно, на которое уже легли первые отблески восходящего солнца, возвещающего о пробуждении природы. Свет ранней зари, который еще недавно тускло освещал поля, теперь уже льется с неба потоком, отвоевывая пространство у темноты. В городе Её Величество Осень воцаряется незаметно, а за городом она приходит

Черниговъ

во главе стремительных кавалерийских полков, пестрящих разноцветными мундирами. Созерцание природы в поездке — неперенный атрибут путешествия: он создает праздничное настроение. Ведь дело не столько в том, чтобы забыть привычную рутину, а в том, чтобы поймать незаметное мгновение, увидеть случайную застенчивую улыбку, солнечный луч, пробившийся сквозь листву и ласково коснувшийся тебя

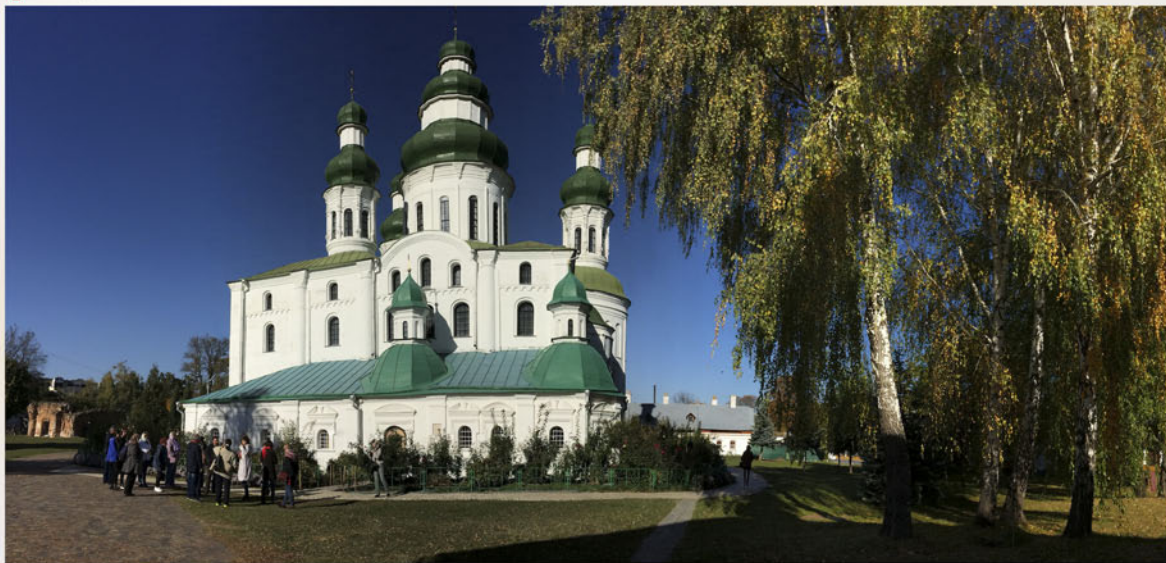

Черниговъ

— все то, чего в обычной устоявшейся жизни мы не замечаем или не придаем этому значения. Но стоит сдвинуться с места, и мелочи становятся определяющими. И с них начинается эстетическое ощущение нашего путешествия, во многом сходное с тем, что испытал незабвенный Чайльд- Гарольд...
Это был один из тех замечательных маршрутов, которые продумываются до мелочей:

Черниговъ

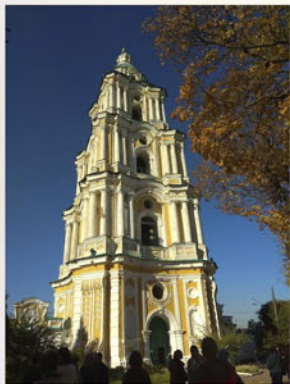
от прогноза погоды, бытовых остановок — и до создания условий взаимного комфорта, столь необходимых при заселении в номера (мы же не должны быть причиной неудобств друг для друга!). Первый день пути — это как тест на интеллектуальную и физическую выносливость или, если угодно, прочность... И было от чего устать: день был ну очень насыщенный экскурсионно. Самое интересное, что

Черниговъ

экскурсия — экзамен не только для путешественников, но еще в большей мере для их местных «овидиев» — гидов, чей уровень подготовки мы рассматриваем под микроскопом. Усталость — вещь ощутимая, особенно к концу дня. К вечеру, стараясь не растерять полученный от экскурсии интеллектуальный багаж (не боимся сравнения с покупателем, увешанным пакетами и коробками), тяжелым грузом

Черниговъ

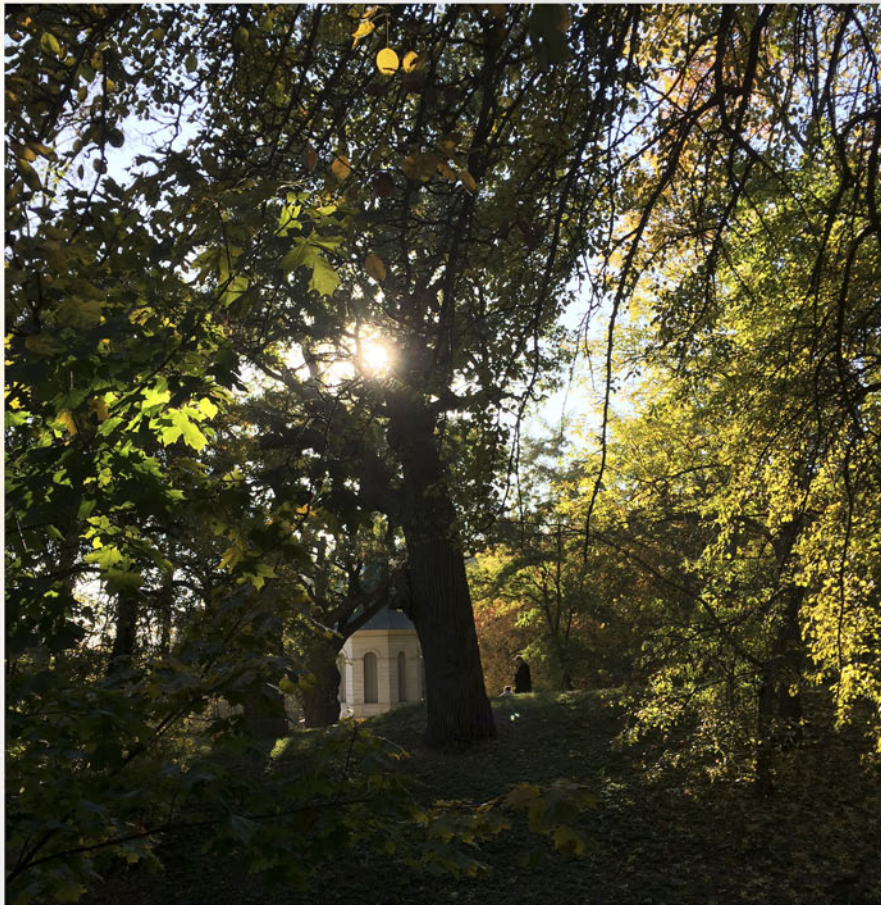

легший на наши плечи и наливший наши ноги свинцом, мы бредем к гостинице. И вот он — долгожданный миг заселения в номер! Мы отдыхаем в комфортных (ох, уж эта зависимость от удобств!) номерах, раскладываем по полочкам услышанное и увиденное за день, затем ночь смывает дневную усталость, излечивает гудящие от напряжения ноги.

Черниговъ

Черниговъ

ЧѢРНИГОВЪ

Черниговъ

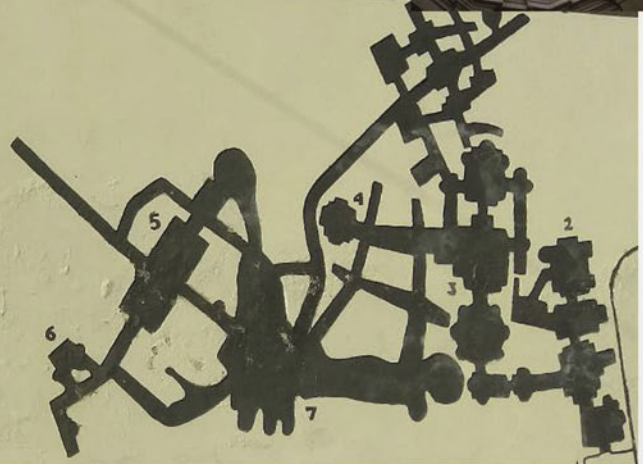

ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ 11-18ст.
АНТОНІЄВІ ПЕЧЕРИ
ТА
ІЛЛІНСЬКА ЦЕРКВА

- 1-ІЛЛІНСЬКА ЦЕРКВА
- 2-ЦЕРКВА АНТОНІЯ ПЕЧЕРСЬКОГО
- 3-ЦЕРКВА ФЕОДОСІЯ
- 4-КАПЛИЦЯ З ГРОБНИЦЕЮ
- 5-ЦЕРКВА МИКОЛИ СВЯТОШІ
- 6-КЕЛІЯ ЧЕНЦЯ
- 7-ХРАМ З КІМІТІРІЄЮ

Черніговъ

ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ 11-18 СТ.
АНТОНІЄВІ ПЕЧЕРИ
ТА
ІЛЛІНСЬКА ЦЕРКВА

Новгородъ Сѣверьскыи

- ~ Оглядова екскурсія,
- ~ музей-заповідник "Слово о полку Ігоревім",
- ~ Спасо-Преображенський монастир.

Новгородъ Сѣверьскыи

Бояни, Бояни во крѣпѣ, аще нѣкому хотѣши
пѣсню творити, то развѣнчавшѣсь, амысь
по древу, сѣрмьмъ орломъ по землѣ,
шнѣмъ орломъ подъ облакомъ. Пѣльмъ,
шнѣть ко речѣ пѣрвѣмъ идеашѣсь, то-
бѣше; тогда пушашѣсь ꙗко соколовъ на стадо
лебедѣи, котрымъ дотечашѣсь, та предѣи
пѣсѣ поплѣсь, старому Ярославу, хра-
брому Мстиславу, иже зарѣза Редедю
предѣ пѣлми Касожьскыми, красному
Роману Святославичю. Бояни же,
братѣ, не ꙗко соколовъ на стадо лебедѣи
пушашѣсь, на скокѣ кѣшнѣ пѣлмъ
на мнѣмъ, струмъ крѣпко-
данѣ; они же сами
Ижезавъ славу
рокотавъ

СЛОВО О ПЛЪКУ¹ ІГОРЕВѢ, ІГОРЯ СЫНА,
СВЯТЬСЛАВАЯ, ВНУКА ОЛЬГОВА

Не лѣво ли имъ бѣшеть, брати,
начати² старыми словесы
трудныхъ повѣстий о плъку³ Игоревѣ,
Ігоря Святъславича?⁴

Начати же ся тѣмъ⁵ пѣснѣ
по былинамъ,⁶ сего времени,
а не по замышленію Бояноу.

Боянъ бо вѣщій,
аще кому хотяше пѣснь⁷ творити,
то растѣкашеться⁸ мыслію по древу,
сѣрмъмъ вълкомъ⁹ по землѣ,
шнѣмъ орломъ подъ облакомъ.

Помыяшеть¹⁰ бо, рече,¹¹
вѣрвухъ¹² время усобиць.

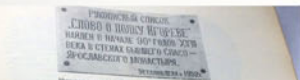
Тогда пушашеть¹⁰ соколовъ¹³ на стадо лебедѣи:¹²
которыи¹⁶ дотечаше,
та предѣ пѣснь¹⁷ пояше
старому Ярославу,¹⁸
храброму Мстиславу,
иже зарѣза Редедю предѣ плъку¹⁹ касожьскими,²⁰
красному Роману Святъславичю.

И не гоже було б нам, брата,
Розпочати давніми словами
Скорбну повість про Ігорів похід,
Ігоря Святославовича? —
А зачати нам отую пісню

По сьогоднішніх бувавшинах,
Не по намислу Боянівм.
Боян бо наш вѣщій,
Як хотів кому пісню творити,
Розтікався мислю по дереву,
Сірим вовком по землі,
Сизим орлом похід хмарами.
Спогадає перших днів усобиць —
Випускає він десять соколів
А на зграю лебединую:
Котру сокіл доганяє,
Та перша і пісню зачинає —
Чи старому князю Ярославіві,
Чи Мстиславіві хороброму,
Що зарізавав Редедю
Перед полками касожьськими,
А чи красному Роману Святославовичю.
Боян же, браття, не десять соколів
Напускав на зграю лебединую,

Новгородъ Сѣверскыи

Стены Новгородской крепости в Ярославле.
Издание В. Жуковского, 1804 г.

С Л О В О

О ПЛЪКУ ИГОРЕВЪ, (а) ИГОРЯ СЫНА СВЯТЪСЛАВА, ВНУКА ОЛГОВА.

П Ъ С Н Я

О П О Х О Д Ъ ИГОРЯ, СЫНА СВЯТЪСЛАВА, ВНУКА ОЛГОВА.

Нелюди ны блястятъ, братице, наслии старыми слоесы трудныхъ лоевстий о лблду Игоревъ, Игоря Святъславльска! насати же ся твѣ лѣси ло

Просторъ, братцы, изъчиши древнихъ слоговъ при скорбую похвѣсть о походѣ Игоря, сына Святъславля! бызати же ся тѣмъ пѣсию по бызати въ шого врѣмѣни, а не по

АКАДЕМІЯ НАУКЪ УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ІНСТИТУТЪ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

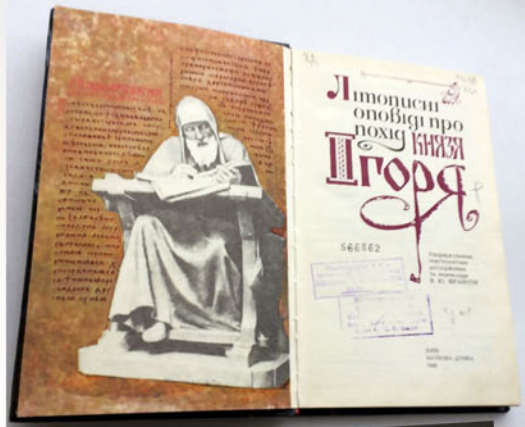
С Л О В О
О ПЛЪКУ
ИГОРЕВЪ
ВЪ УКРАЇНСЬКІХЪ
ХУДОЖНИХЪ
ПЕРЕКЛАДАХЪ
І ПЕРЕСПІВАХЪ
ОС. XIX-XX СТ.

Видання Інституту Академії Наук України РСР
Книга 1953

(а) Игорь Святославичъ родился 15 Августа 1151 году; во Святомъ Крещеніи нареченъ Георгіемъ; женился въ 1184 году на Княжнѣ Ефросиніи, дочери Князя Ярославъ Володимировича Галицкаго. Въ 1185 году имѣлъ онъ сраженіе съ Половцами, а въ 1201 году сломался, оставивъ послѣ себя пять сыновей.

Новгородъ Сѣверскыи

ИРОИЧЕСКАЯ ПѢСЦЬ
 о
 ПОХОДѢ НА ПОЛОВЦОВЪ
 удѣльнаго князя новаторода-сѣверскаго
 ИГОРЯ СВЯТОСЛАВИЧА,
 писанная
 СТАРИНЫМЪ РУССКИМЪ ЯЗЫКОМЪ
 въ исходѣ XII столѣтія
 съ переложеніемъ на употребляемое нынѣ нарѣчіе.

АБОРОДИН
 Князь Игорь
 Опера
 в четырехъ действияхъ
 с прологом
 ЛИБРЕТТО АБОРОДИНА
 партитура
 1
 пролог
 и первое действие

454262 0

LIBRARY
 1910-1911

Новгород Сѣверскыи

И вот уже новое утро: мы завтракаем и предаемся кратковременному, но столь необходимому чувству праздника ожидания праздника, без коего ощущение чего-то нового сводится к банальным воспоминаниям о старом...

И опять полный впечатлений день. Храмы, памятники, музеи с красочными, будоражащими воображение историческими экспозициями, — все сливается в единый узор калейдоскопа, незнакомого молодому поколению путешественников (но мы на них за

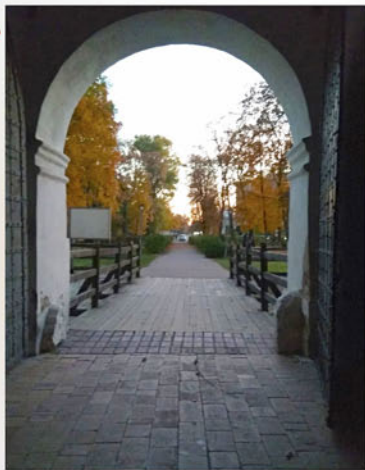
Новгород Стверьский

это не в обиде). Вдоволь покочесив по городу, истоптав, как в сказке, несколько пар сапог, сделав не одну сотню фотографий достопримечательностей и, что самое главное, запечатлев себя любимых на фоне этих самых примечательных мест, мы с чувством людей, взявших от экскурсионной жизни все возможное, приятно отягощенные гигабайтами видео и фото, стремимся в наш временный приют.

Новгород Сѣверьскыи

На третье утро нам дается возможность отдохнуть подольше и собраться. Этот день будет эмоционально длиннее, т. к. совместит короткое прощание с городом и дорогу домой. А возвращаться еще более волнительно, ведь нас ждут. И вот уже привычно мелькают знакомые улицы, и первый из путешественников покидает автобус на нужной ему остановке. А вот уж и площадь возле кукольного театра, освещенная

Новгород Сѣверьскыи

автомобильными фарами: кого-то родные встречают на собственном транспорте, а кто-то просто вызвал такси. Вернувшись в родные пенаты, мы понимаем, что чудесно провели эти выходные. Усталость скоро нас отпустит, но незабываемые воспоминания еще долго будут источником хорошего настроения. Рассматривая фотографии, мы будем возвращаться к этим трем дням, проведенным в дороге, в городе, где осень

Новгород Сѣверскыи

щедро одарила нас буйством золотых оттенков и мягкого тепла. Как-то само собой приходит понимание, что тонкое очарование волшебной осени, подарившее нам изумление чудом открытия нового Пути, — та самая тонкая грань, которая отделяет нас от неизбежных будней.

А путешествия еще будут...

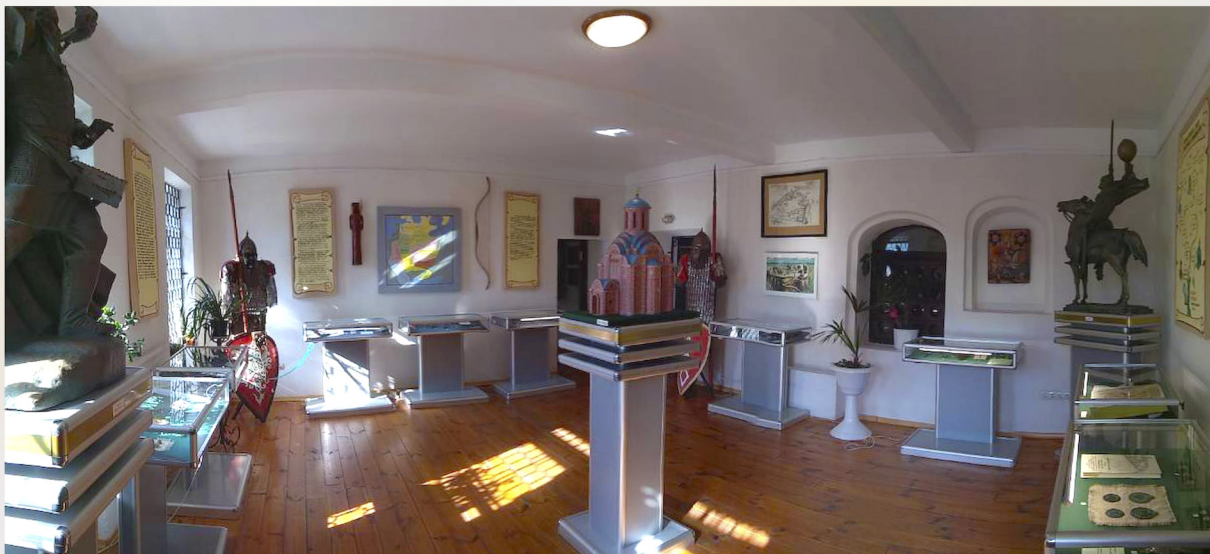
Новгород Стверьский

Нельзя не упомянуть одного из самых главных людей поездки — водителя Виктора Винниченко. Он надежен, сдержан в эмоциях, неизменно доброжелателен. Он не откажет в просьбе, если ее исполнение в его силах. Он тоже испытывает боль (душевную или физическую), но никогда её не выказывает. Его выдержка, обязательность и немногословность всегда вызывают спокойствие и уважение. Люди встреча-

Новгород Стверский

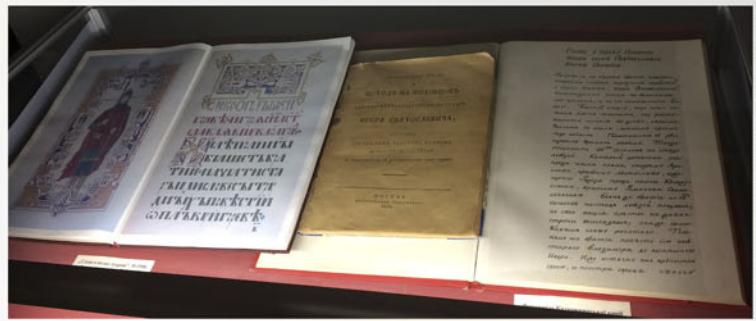

ются разные, и ситуации бывают непредвиденные, но никогда, ни при каких обстоятельствах он не позволяет эмоциям преобладать над разумом.

И, конечно же, отдельно отметим Людмилу Васильевну Пономаренко — вдохновителя и организатора группы. Она — профессионал в своем деле, поездки под её руководством — это заранее успешный проект (вспомним слова о продуманном маршруте).

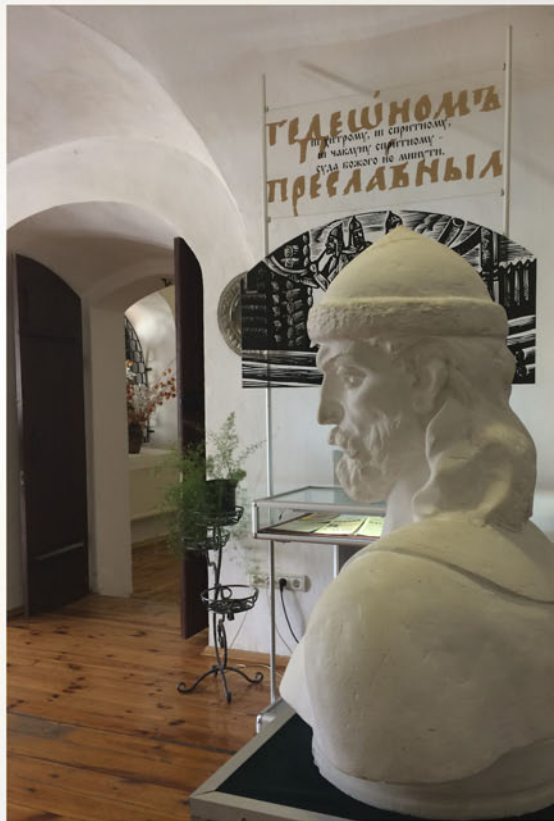
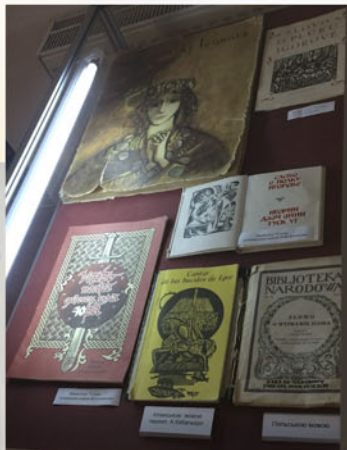

Новгородъ Сѣверьскыи

Вы этого не ощущаете: для Вас и за Вас все просчитано, и этот титанический труд, неизмеримый энтузиазм заслуживают высокой оценки и не меньшей благодарности. Единственное условие Людмилы Васильевны Пономаренко для группы — быть предельно организованными по времени, ибо от этого зависит успешность исполнения всех договоренностей.

Новгородъ Сѣверскыи

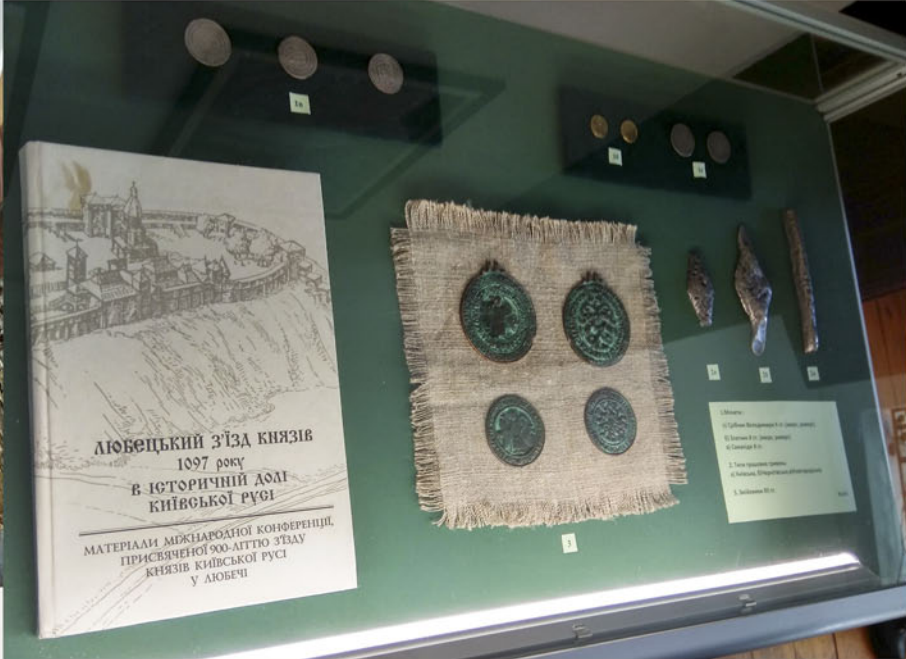

Новгород Северский

Новгородъ Сѣверьскыи

Новгородъ Сѣверскыи

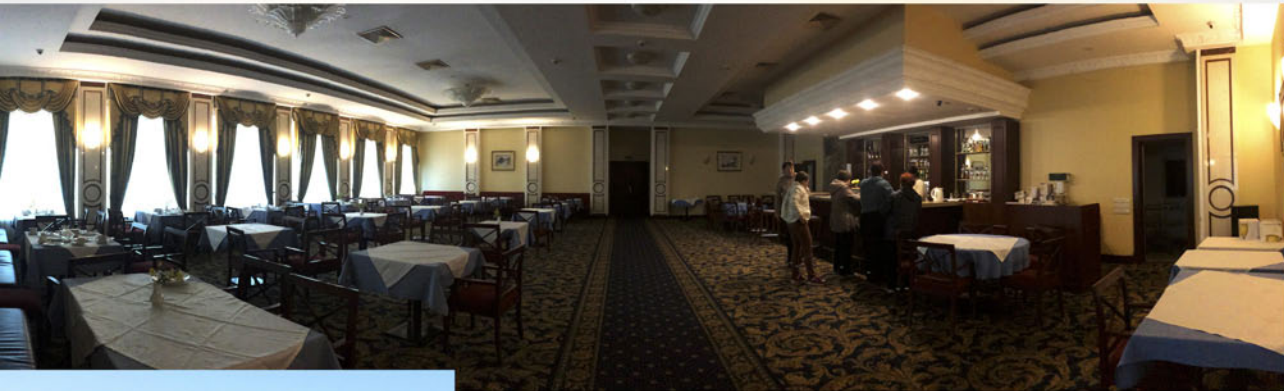
Новгород Северский

Новгород Северский

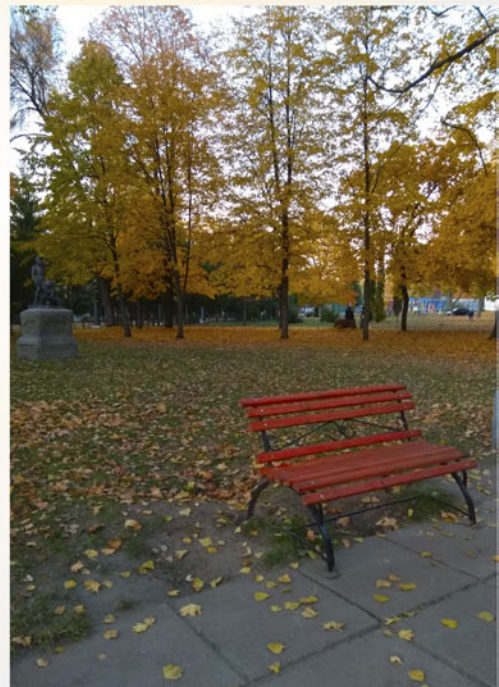
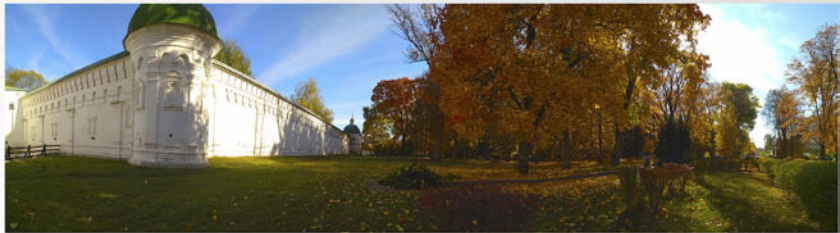

Новгород Сѣверьскыи

Новгородъ Сѣверскыи

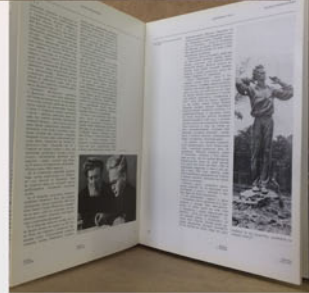
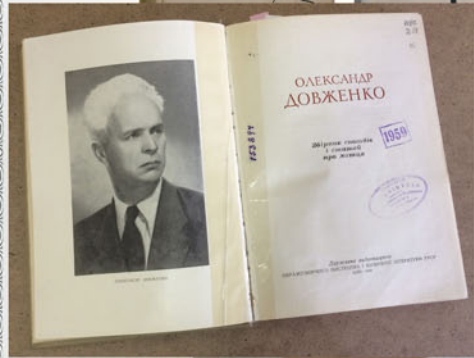
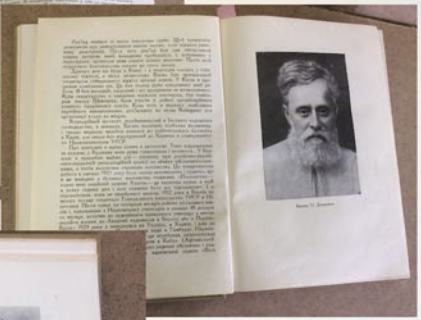
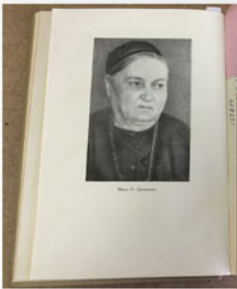

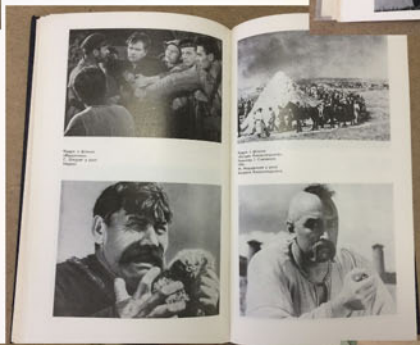

**Літературно-меморіальний
музей О. П. Довженка**

Замріяний ранок. Четверта година. Погойдуючись і заколисуючи пасажирів, автобус залишає заспане осіннє місто, несучи нас на північ, в одне з далеких міст України. Вітаючись із напівсонними пасажирами і намагаючись не потурбувати тих, хто спить, ми тихесенько влаштуємося зручніше, не помічаємо, як повільно згасає світло і стихають розворушені нами сусіди. Нас охоплює знайоме багатом почуття радісної

відчуженості від повсякденних домашніх клопотів і професійної метушні, змішане із солодким передчуттям приємної незвіданості. Отже, геть побутові дрібниці на три доби, і хай нас подивує сповнена несподіванок подорож! Ми ще щулимось у кріслах, укотре питаючи себе «Навіщо все це?», проте одразу зупиняємо себе, без жалю забуваючи свої незавершені справи, ледь удостоївши погляду тихі вулиці міської околиці,

ГОСНИЦА

що повільно зникали за вікном.

Один за одним промайнули пейзажі полів лісосмуги. Відмежувавшись навушниками із тихою музикою від сусідів, які тихо перемовляються, ми дивимося у вікно, на яке вже лягли перші відблиски сонця, що сходить, сповіщаючи про пробудження природи. Світло ранньої зорі, яке кілька хвилин тому ще мляво лягало на поля, тепер уже

ллється із неба потоком, відвойовуючи простір у темряві. У місті Її Величність Осінь починає панувати непомітно, а за містом вона приходиться на чолі неспинних кавалерійських полків, які рясніють різнокольоровими прапорами. Споглядання природи під час мандрівки — неодмінний атрибут подорожі: він створює святковий настрій. Адже річ не стільки в тому, щоби забути звичну буденність, а в тому, щоби

ГОСНИЦА

схопити непомітну мить, побачити випадкову сором'язливу посмішку, сонячний промінь, який пробився крізь листя й лагідно торкнувся тебе — все те, чого у звичній заклопотаності ми не помічаємо чи не надаємо цьому значення. Проте варто зрушитися з місця, і дрібниці стають визначальними. І саме з них починається естетичне відчуття нашої подорожі, багато в чому подібне до того, в яке поринув

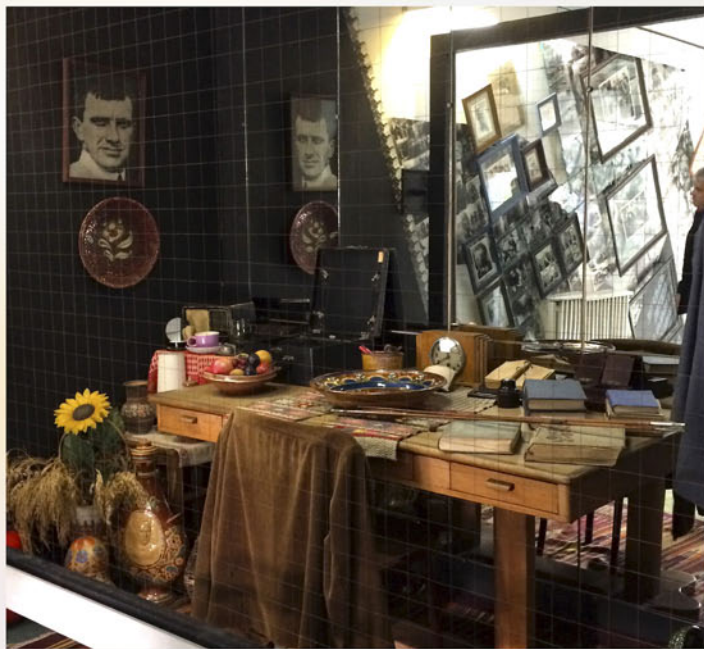
незабутній Чайльд- Гарольд...

Це був один із тих чудових маршрутів, які продумуються до дрібниць: від прогнозу погоди, побутових зупинок — і до створення умов взаємного комфорту, таких необхідних при заселенні в номери. Перший день подорожі — це як тест на інтелектуальну й фізичну витривалість чи, якщо завгодно, тривкість... І було від чого

ГОСНИЦА

втомитися: день був просто насичений екскурсіями! Найцікавіше, що екскурсія — екзамен не лише для щасливих мандрівників, але більшою мірою для їхніх місцевих «овідіїв» — гідів, чий рівень підготовки ми розглядаємо практично під мікроскопом. Утома — річ відчутна, особливо під кінець дня. Увечері, намагаючись не розгубити отриманий під час екскурсії інтелектуальний багаж (не побіймося порівняння із по-

ГОСНИЦА

купцем, увішаним клунками та коробками), який тягарем ліг на наші плечі й налив наші ноги свинцем, ми човгаємо до готелю. **И ось вона — омріяна мить заселення у номер! Ми відпочиваємо в зручних (ніде правди діти: ми любимо комфорт!) номерах, розкладаємо по полицках почуте й побачене за день, потім ніч змиває денну втому, загоює ноги, які гудять від напруги.**

Михайло Грушевський
Високий Службовець

Службовий лист
до Міністра Народної освіти

Митиць думас
не тільки розумом,
але і серцем.

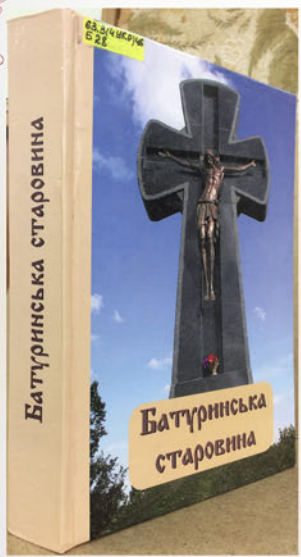

Батуринь

Національний
історико-культурний заповідник
"Гетьманська столиця":

- ~ Будинок генерального судді В. Кочубея,
- ~ Цитадель Батуринської фортеці,
- ~ Гетьманський будинок,
- ~ паласово-парковий ансамбль К. Розумовського.

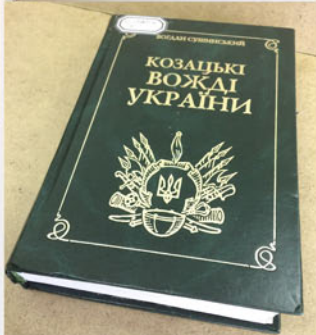

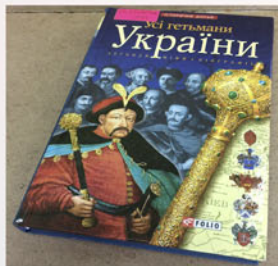
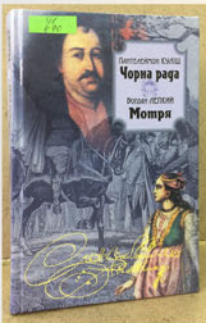
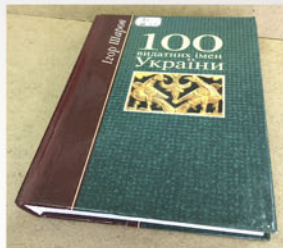
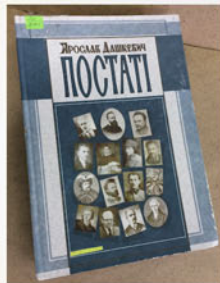
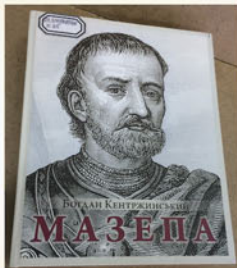

Ватерграфічна крива.
Гіпсографічна крива (світлана лінія) і узагальнений профіль Святогірського опису (пунктирна лінія).
 По вертикалі — висота та глибина, по горизонталі — відстань, зайняті відповідними гіпсометричними та батиметричними ступенями.

Азовського м. лежить у літ-
 ральній зоні. Ю. Д. Шубський.
БАТУРИН — селище міського
 типу Бахмацького р-ну Черніг.
 обл. Розташований на р. Сеймі
 (прит. Десни, бас. Дніпра), за
 19 км від залізнич. ст. Бахмач.
 3,6 тис. ж. (1988). Вперше зга-
 дується в літописі в 1625, с-ще
 міськ. типу з 1960. Пересічна

...ва січня — 7,4°, липня — 18,4°.
 Опавів 550 мм на рік. Ціа, шк.
 наслідком 1912 г. У 16-
 льницької і селянської в с.
 ців Бахмацького злу торго-
 варів. Істор.-краснокач. му-
 зей. Об'єкти туризму: пам'ят-
 ки архітектури — будинок ге-
 нерального судді В. Л. Кочубя
 (17—18 ст.), палац графа
 К. Т. Розумовського (1799—
 1803); меморіал «Курган Сла-
 ви», Кочубейський парк. Ціст-
 пам'ятка садово-паркового ми-
 стецтва; пам'ятник укр. вчено-
 му, ботанику П. І. Прокопи-
 вичу.
 Літ.: Зубенко-Шарова М. В.
 Чарина подорож. (Історико-арх.
 Горі Балка.

Батуринь

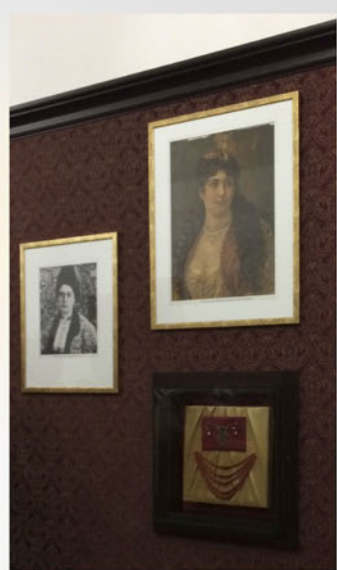

И ось уже новый чудовий ранок: ми снідаємо і поринаємо у короткочасне, проте таке необхідне відчуття свята очікування свята, без чого відчуття чогось нового є просто банальним спогадом про старе... І знову сповнений вражень день. Храми, пам'ятники, музеї з барвистими історичними експозиціями, які розбурхують уяву, — все зливається в суцільний візерунок калейдоскопа, незнайомого молодому поколінню мандрівників. Удо-

Батуринь

сталь поколесивши містом, стоптавши, як у казці, кілька пар постолів, зробивши не одну сотню фотографій місцевих пам'яток і, що є найголовнішим, увіковічивши себе любих на фоні цих самих славних місць, ми із почуттям людей, що взяли від екскурсійного життя все можливе, приємно обтяжені гігабайтами відео і фото, прямуємо до нашого тимчасового прихистку.

Батуриць

Моє серденько!
Зажурився я, погубивши від дівки (служки) таке слово,
щоб В. аша) М. шість) за зле на мене маши, що
В. ашу) М. шість) при собі не задержав, але відслав
до дому. Уваж сама, щоб з того вийшло.
Перше: щоб твої речі не всім світи розголосили: що вваж у
нас дошку увечі гвалтом і дерожити у себе замість підложки.
Друга причина: що державши В. у М. у себе, а би не міг
жодяно нірво випити, та і В. М. так же: муши би
ми із себе жити так, як подружка каже, а пети и прийме
б не благословена від церкви і кляття, щоб на н. із себе
не жити.
Де ж би а тоді Вас подів? І мені би через тое В. М. жалю,
щоб пети на мене не плакала.

На третій ранок нам дають можливість відпочити довше і зібратися. Цей день буде емоційно довшим, бо поєднає коротке прощання з чудовим містом і дорогою до дому. А повернення — справа хвилююча, адже на нас чекають. І ось уже звично промайнули знайомі вулиці, і перший з мандрівників залишає автобус на потрібній йому зупинці. А ось уже й площа біля лялькового театру, освітлена

Батуринь

автомобільними фарами: когось рідні зустрічають на власному транспорті, а хтось просто викликав таксі. Повернувшись у рідні пенати, ми розуміємо, що чудово провели ці вихідні. Втома швидко зникне, проте незабутні спогади ще довго будуть джерелом хорошого настрою. Розглядаючи фотографії, ми будемо подумки повертатися до цих трьох днів, проведених у дорозі, в місті, де осінь щедро

Батуринь

обдарувала нас буянням золотих відтінків і м'якого тепла. Яюсь само собою спадає на думку, що тонка чарівність казкової осені, яка подарувала нам подив чудом відкриття нового Шляху, це та сама тонка грань, яка відмежовує нас від неминучих буднів.
А подорожі ще будуть...

Батуринь

Не можна не згадати одну із найголовніших фігур подорожі, людину в усіх смислах — водія Віктора Винниченка. Він надійний, емоційно стриманий, завжди доброзичливий. Він не відмовить тому, хто просить, якщо допомогти в його силах. Він також відчуває біль (душевний чи фізичний), однак ніколи його не показує. Його витримка, обов'язковість і небагатослівність завжди вселяють

Батуриць

спокій та викликають повагу. Люди трапляються різні, й ситуації бувають непередбачені, але ніколи, за жодних обставин він не дозволяє емоціям запанувати над розумом.

І, звісно ж, окремо відзначимо Людмилу Василівну Пономаренко — натхненника й організатора групи. Вона — професіонал своєї справи, поїздки під її

Батуринь

керівництвом — це заздалегідь успішний проект (згадаємо слова щодо продуманого маршруту). Ви цього не відчуваєте: для Вас і за Вас все прораховано, і ця титанічна праця, ентузіазм значної міри заслужують на високу оцінку і не меншу подяку. Єдина умова Людмили Василівни Пономаренко для групи — бути дуже організованими в часі, бо від цього залежить успішне виконання всіх домовленостей.

Батуринъ

Батуринь

Палац К. Розумовського
 приймає відвідувачів:
 з 10-00 до 17-30
 без окідної перерви

квітень - жовтень: без вихідних
 листопад - березень: понеділок-вихідний

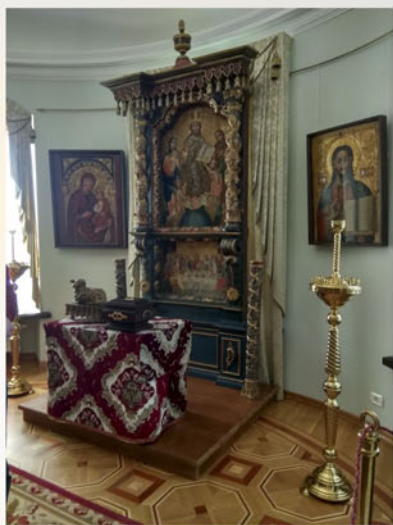
в палаці К.Розумовського проводиться
 лише екскурсійне обслуговування
 мінімальна екскурсійна група - 5 чоловік

картість екскурсійного квитка:

дорослі	50	грн.
діти	25	грн.
студенти, пенсіонери (при наявності посвідчення)	25	грн.
вдівця/вдова в палаці К. Розумовського	100	грн.

за додатков. звітами за телефоном: 8(048)311-08-1-04

Батуринъ

Людмила
Василівна
Пономаренко -
голова профспілкового
комітету університету,
кандидат історичних наук,
доцент,
доцент кафедри
всесвітньої історії

У презентації були
використані видання,
що зберігаються
у фондах бібліотеки
Центральноукраїнського
державного
педагогічного
університету
імені Володимира Винниченка

